

Начало>Вашите права>Обвиняеми (наказателни производства) Обвиняеми (наказателни производства)

Чехия

В тези информационни документи се обяснява какво се случва, когато дадено лице е заподозряно или обвинено в извършването на престъпление. Съгласно Конституцията на Чешката република наказанието може да Ви бъде наложено само в съответствие със закона и по начина, предвиден в съответните закони. Тези закони са [Наказателният кодекс](#), [Законът за правосъдието за непълнолетни](#) и [Наказателно-процесуалният кодекс](#). Те определят правилата за наказателните производства (включително специфичните условия за упражняване и упражняване на Вашите права). Ако сте жертва на престъпление, можете да намерите пълна информация за правата си [тук](#).

Кратко описание на наказателния процес

Нормалните етапи на наказателния процес са следните:

1) подготвително производство

Това е първият етап от наказателния процес и се състои от две части:

Процедурите на органите, отговорни за наказателния процес преди започването на наказателното преследване, известни като етап на разглеждане; и

Етап на разследването: частта от наказателното преследване от момента, в който започва, до повдигането на обвинение или приключването на разследването по друг начин.

2. Предварително обсъждане на обвинението

По време на предварителното обсъждане на обвинението съдът ще провери дали делото е било надлежно изяснено по време на подготвителното производство и дали обвинението осигурява подходяща основа за по-нататъшно производство. Той също така определя дали е компетентен да се произнесе по случая.

3. Самият съдебен процес

Това е най-важната част от наказателния процес. Доказателствата се разглеждат и се взема решение по делото. На този етап от наказателното производство подсъдимият(ите) и евентуалните свидетели, както и увреденото лице или страни се разпитват в съда. Процесът е публичен и устен и се провежда на чешки език. Ако не говорите чешки език, имате право на устен преводач.

4. Производство по обжалване

Ответникът, неговото семейство, адвокат, прокурор или увредената страна имат право да обжалват в срок от осем дни. Ако е подадена жалба, апелативният съд преразглежда решението, постановено от първоинстанционния съд.

Роля на Европейската комисия

Моля, имайте предвид, че Европейската комисия няма роля в наказателните производства, провеждани в държавите членки, и не може да Ви помогне, ако имате жалба. В тези информационни листове се съдържат данни за това как да подадете жалба и до кого.

Следвайте връзките по-долу, за да намерите информацията, от която се нуждаете

1 — Моите права по време на разследването

2 — Моите права по време на съдебното производство

3 — Правата ми след съдебното производство

Връзки по темата

[Министерство на правосъдието на Чешката република](#)

[Министерство на вътрешните работи на Чешката република](#)

[Адвокатска колегия на Чешката република](#)

[Информация относно правата на човека](#)

[Правна информация за всички](#)

Последна актуализация: 21/03/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

1 — Моите права по време на разследването

А. Ако съм чужденец, това има ли значение за разследването?

Само лицата, ползващи привилегии и имунитети съгласно закона или международното право, са изключени от юрисдикцията на правоприлагащите органи. Следователно обстоятелството, че сте чужденец, само по себе няма значение за разследването.

Освен ако не е поискано от правоприлагащия орган за конкретна задача, при която се изисква Вашето присъствие (по-специално да дадете свидетелски показания), Вашето присъствие в хода на разследването обикновено не е необходимо, освен ако не желаете да присъствате на разследването. Трябва обаче да поддържате връзка с правоприлагащите органи и да посочите адреса, на който ще получавате документите.

Ако обаче е образувано наказателно преследване за умишлено престъпление, което се наказва с лишаване от свобода с максимален срок над две години, или за престъпление, извършено по непредпазливост, което се наказва с лишаване от свобода с максимален срок над три години, съдът — или съдията по искане на прокурора в подготвителния процес — може да наложи ограничение, изразяващо се в забрана за пътуване в чужбина, ако това е необходимо за постигане на целта на наказателното производство. Ограничението се отменя от председателя на състава, а в хода на подготвителния процес — служебно от прокурора, ако основанията за налагането му са отпаднали. Ако такова ограничение е било наложено, имате право да поискате отмяната му по всяко време. Такова ограничение може да Ви бъде наложено и като алтернатива на мярката за неотклонение задържане под стража.

Ако не владеете достатъчно добре чешки език, имате право да поискате превод на някои важни документи (напр. постановлението за започване на наказателно преследване, обвинението, съдебното решение), а производството пред правоприлагащите органи ще бъде преведено на Вашия роден език или на друг език, който владеете. При поискване от Ваша страна ще бъдат преведени и всички консултации с Вашия защитник по време на наказателното производство или в пряка връзка с него.

Б. Какви са етапите на разследването?

Вместо за етапи следва да се говори за видове разследвания, тъй като в Наказателно-процесуалния кодекс се прави разлика между съкратен подготвителен процес, стандартно разследване и разширено разследване.

Етапът на разследване обаче се предхожда от фазата на предварително разглеждане, чиято цел е да се провери и установи дали е извършено престъпление, както и да се идентифицира извършителят. На този етап лицето, срещу което се води наказателното производство, все още няма официално обозначение, но разпитваните лица имат право на правна помощ, предоставена от адвокат. Ако на този етап Ви разпитват в качеството на заподозряно лице (т.е. по подозрение, че сте извършили престъпление), имате право да запазите мълчание — право, за което трябва да бъдете уведомен(а) предварително.

По време на разследването лицето, срещу което се води наказателното производство, вече има официален статут и има право да му бъде оказвана помощ от защитник. Целта на този етап е да се получат и документират доказателства за целите на внасяне на обвинение и провеждане на производство пред съда. Това включва например снемане на свидетелски показания, изследване на даден предмет, предоставяне на експертни становища и други действия.

При тези действия полицейският орган търси както уличаващи, така и оневиняващи доказателства.

Съкратен подготвителен процес

Съкратеният подготвителен процес, който се провежда в случай на по-леки престъпления (престъпления, разглеждани на първа инстанция от районен съд, наказуеми с лишаване от свобода с максимален срок до пет години), е бърз и по-малко формален. Такъв процес може да се проведе, освен ако няма друга пречка за това (напр. наличие на основания за задържане), при условие че сте бил(а) заловен(а) на местопрестъплението или непосредствено след извършването на престъпление, или по време на разглеждането на наказателна жалба или друга искова молба за наказателно преследване са установени факти, които по друг начин обосновават започването на наказателно преследване, и може да се очаква, че ще бъдете изправен(а) пред съда в рамките на две седмици от датата, на която полицейският орган Ви е уведолил за деянието, в чието извършване сте заподозрян(а), и за какво конкретно престъпление се счита това деяние.

Съкратеният подготвителен процес започва с уведомяването за подозрение по време на първия разпит.

Съкратеният подготвителен процес започва с уведомяването за наличие на подозрение по време на първия разпит. Основната разлика от стандартното разследване по отношение на Вашите права се състои в това, че съкратеният подготвителен процес не започва с официално постановление за започване на наказателно преследване (което бихте могли да оспорите чрез жалба) и че след приключване на съкратения подготвителен процес нямате право да се запознаете с наказателното дело и да предложите допълнителни доказателства; това не засяга правото Ви да се запознаете с наказателното дело (освен ако полицейският орган не Ви откаже това право по сериозни причини) и правото Ви да предложите допълнителни доказателства в производството пред съда.

Освен ако съкратеният подготвителен процес не приключи по друг начин, той приключва с искане за постановяване на наказание (по принцип опростено обвинение без обосновка). Искането се внася в съда от прокурора.

Стандартно разследване

Този вид разследване започва с връчването на постановлението за започване на наказателно преследване срещу Вас; имате право да оспорите постановлението чрез жалба. В хода на разследването имате право на защитник. За разлика от съкратения подготвителен процес, разследването се провежда по отношение на по-тежки престъпления (стандартно разследване обаче се провежда и ако има пречка за провеждане на съкратен подготвителен процес или ако този процес не е приключил в определен срок) и е по-дълго и по-официално от съкратения подготвителен процес. Както вече беше посочено, след приключване на разследването Ви и Вашият защитник имате право да се запознаете с наказателното дело и да представите допълнителни доказателства. Освен ако разследването не приключи по друг начин, то приключва с повдигане на обвинение; обвинението се внася в съда от прокурора. За разлика от искането за постановяване на наказание, наказателното обвинение съдържа обосновка.

Разширено разследване

Разширено разследване се провежда по отношение на най-тежките престъпления, които се разглеждат от компетентния окръжен съд на първа инстанция (престъпления, които съгласно Наказателния кодекс се наказват с лишаване от свобода с минимален срок от пет години, ако се наказват с извънредно наказание, или някои посочени престъпления). Очаква се този вид разследване да бъде най-продължително и поради това се събират и снемат доказателства в по-широка степен, отколкото при стандартното разследване. Това е единственият аспект, който отличава разширеното разследване от стандартното разследване. Разширеното разследване започва с постановление за започване на наказателно преследване и приключва с повдигане на обвинение, освен ако не приключи по друг начин.

i. Фаза на събиране на доказателства / Правомощия на разследващите

Този етап от наказателното производство се провежда от полицейски орган под надзора на прокурор, който може да дава задължителни указания на полицейския орган, да участва в извършените действия, да връща делото на полицейския орган с указания за допълване, да отменя незаконосъобразни или необосновани решения и мерки на органа и т.н. Имате право да поискате от прокурора да извърши проверка на действията, предприети от полицейския орган (освен ако не става въпрос за решение, срещу което имате право да подадете жалба).

Някои действия в рамките на подготвителния процес могат да се извършват само от прокурора (напр. прекратяване на подготвителния процес) или да подлежат на предварително одобрение от прокурора (напр. заповед за арест, заповед за обиск и прихващане).

ii. Задържане от полицията

Ако срещу Вас вече е повдигнато обвинение и има основания за мярка за неотклонение задържане под стража, полицейският орган може да Ви задържи. Полицията обаче трябва незабавно да уведоми прокурора за задържането и да му предостави писмените документи, от които той се нуждае, за да подаде, ако е необходимо, искане за предварително задържане. Искането трябва да бъде подадено по начин, който да гарантира, че ще можете да бъдете предаден(а) на съда в рамките на 48 часа от задържането; в противен случай ще трябва да бъдете освободен(а).

Ако срещу Вас все още не е повдигнато обвинение, но сте заподозрян(а) в извършването на престъпление, и ако е налице някое от основанията за предварителното Ви задържане, полицейският орган може да Ви задържи в неотложни случаи дори ако наказателното Ви преследване все още не е започнало (напр. ако е невъзможно да Ви бъде връчено постановлението за започване на наказателно преследване). В тези случаи се изисква предварителното съгласие на прокурора за задържане. Без такова съгласие задържането е възможно само ако въпросът е неотложен и не

може да бъде получено предварително съгласие. Ще бъдете разпитан(а) от полицейския орган, който е извършил задържането Ви. Имате право да поискате присъствието на избран от Вас защитник (ако има такъв) по време на разпита Ви и имате право да се консултирате с него без присъствието на трета страна. Имате право консулската служба на държавата, чийто гражданин сте, да бъде уведомена за задържането Ви. Полицейският орган ще Ви освободи незабавно, ако подозрението, че сте извършили престъпление бъде опровергано. Ако не бъдете освободен (а), полицейският орган ще предаде протокола от разпита Ви на прокурора (включително постановлението за започване на наказателно преследване и допълнителните доказателства), за да може при необходимост той да внесе искане за предварително задържане. Полицейският орган трябва да подаде искането, за да може да Ви предаде на съда не по-късно от 48 часа след задържането Ви; в противен случай ще трябва да бъдете освободен(а).

Съдията може да издаде заповед за арест, ако има основания за задържането Ви и се опитвате да избегнете наказателното производство. Ако бъдете арестуван(а) от полицията, имате права, подобни на тези на задържаните лица. Полицейският орган трябва да Ви предаде на съда в рамките на 24 часа след ареста. Съдията ще Ви изслуша и ще вземе решение за предварително задържане; в рамките на 24 часа след предаването Ви на съда трябва да бъдете уведомен(а) за това решение. Имате право Вашият защитник да присъства на изслушването, ако той е на разположение в рамките на срока, определен за издаване на решение от съда.

iii. Разпит

Преди да бъдете разпитан(а) за първи път като обвиняем(а), правоприлагащите органи трябва да установят самоличността Ви, да изяснят същността на обвинението и да Ви информират за правата Ви и за наказателните последици от невярно обвинение и клевета. Ако производството е висящо за престъпление, по отношение на което може да се договори споразумение за вината и наказанието, трябва да бъдете уведомен(а) и за факта, че в хода на подготвителния процес можете да договорите споразумение за вината и наказанието с прокурора (споразумението подлежи на одобрение от съда), както и за последиците от договарянето на такова споразумение.

По време на разпита не трябва да бъдете принуждаван(а) да давате показания или да признавате по какъвто и да е начин. В хода на разпита трябва да Ви бъде дадена възможност да коментирате подробно обвинението, по-специално да дадете последователни показания относно фактите, които са предмет на обвинението, да посочите всички обстоятелства, които смекчават или опровергават обвинението, и да представите доказателства относно тези обстоятелства. Може да Ви бъдат зададени въпроси с цел допълване на показанията или отстраняване на непълноти, неясноти и противоречия. Въпросите трябва да се задават по ясен и разбираем начин, без да се представят подвеждащи и неверни обстоятелства и без да се посочва какъв следва да бъде отговорът.

Протоколът от разпита трябва да Ви бъде предоставен, за да го прочетете, или ако поискате, да Ви бъде прочетен (в случай на разпит чрез видеоконферентна връзка, протоколът ще Ви бъде прочетен). Имате право да поискате записът да бъде допълнен или да бъдат направени поправки в него в съответствие с Вашите показания.

iv. Задържане

Можете да бъдете задържан(а) само ако Ви е предявено обвинение в извършване на престъпление. Съдията взема решение дали да бъдете задържан(а) или не.

Основанията за задържане са следните:

основателни опасения, че ще избягате или ще се укриете, за да избегнете наказателно преследване или наказание;

основателна опасения, че ще попречите на разследването, например като насърчите свидетелите да дават неверни показания; или

основателно опасение, че ще извършите повторно престъплението, за което сте привлечен(а) като обвиняем(а), че ще довършите престъпление, което сте започнал(а) да извършвате, или че ще извършите престъпление, което сте подготвял(а) или заплашвал(а) да извършите.

Ако не са налице основания за Вашето задържане, съдът няма да Ви задържи; ако основанията вече не съществуват, ще бъдете освободени.

Освен това трябва да бъдете освободен(а) след изтичане на законоустановения максимален срок на задържане. В случай на задържане с цел предотвратяване на евентуално въздействие върху свидетели, този срок е три месеца (това обаче не важи, ако се установи, че вече сте възпрепятствали изясняването на факти от значение за наказателното производство). В зависимост от тежестта на разследваното престъпление общата продължителност на задържането може да бъде между една и четири години. Само една трета обаче от тези срокове се прилага по време на подготвителния процес и две трети се запазват за производството пред съда.

Основанията за Вашето задържане трябва да бъдат преразглеждани периодично от съда, а при необходимост съдът винаги трябва да удължава срока на задържането след определен период от време. Имате право да поискате да бъдете освободен(а) от задържането. Мярката за неотклонение задържане под стража може да бъде заменена с мярка, която не е свързана с лишаване от свобода (със задържане под стража), напр. с внасяне на определена парична сума (гаранция), с разпореждане за надзор от служител по пробация, с налагане на изискване за пребиваване в определено жилище през определен период от време и т.н. Имате право да поискате от съда да замени задържането с всяка от тези мерки.

В. С какви права се ползвам по време на разследването?

Когато упражнявате правото си на защита, имате право:

да бъдете уведомен(а) от правоприлагащите органи за правата Ви и да можете да упражнявате напълно тези права;

да коментирате обвинението срещу Вас и представените доказателства;

да откажете да дадете показания;

да се запознаете с преписките, да си водите записки и бележки, както и да направите копия на преписките или на части от тях за своя сметка (това право може да бъде ограничено по сериозни причини по време на разследването);

да представяте доказателства в своя защита;

да подавате искания и молби;

да подавате жалби;

да използвате майчиния си език или друг език, който владеете пред правоприлагащите органи, ако заявите, че не владеете чешки език;

да си изберете защитник (ако не го изберете сами, член на семейството Ви или някой друг може да избере защитник вместо Вас);

да поискате да Ви бъде назначен безплатен защитник или защитник с намалено възнаграждение, ако не разполагате с достатъчно средства, за да заплатите защитата си;

да разговаряте със защитника си без присъствието на трети лица;

да поискате да бъдете разпитан(а) в присъствието на Вашия защитник и да поискате Вашият защитник да участва в подготвителния процес.

i. Имам ли право на устен преводач и на писмени преводи? В каква степен?

Ако заявите, че не владеете чешки език, имате право да използвате в общуването си с правоприлагащите органи майчиния си език или езика, който твърдите, че владеете.

Ако в хода на производството е необходимо да се преведе съдържанието на документ, свидетелски показания или друго процесуално действие или ако заявите, че не владеете чешки език, ще бъде назначен устен преводач, който да превежда действията, извършвани спрямо Вас в рамките на наказателното производство. По Ваше искане назначеният устен преводач може да преведе и консултацията Ви със защитник, ако тя е пряко свързана с процесуални действия; устният преводач може да преведе и всяка консултация по време на процесуални действия.

В такъв случай правоприлагащите органи са длъжни да осигурят писмен превод на определените от закона документи (напр. постановление за започване на наказателно преследване, постановление за временно задържане, постановление за настаняване под наблюдение в медицинско заведение, обвинение, споразумение за вината и наказанието и молба за одобряването му, искане за постановяване на наказание, решение за условно прекратяване на наказателното преследване и т.н.), освен ако не се откажете от това право. Ако сте арестуван(а) или задържан(а), ще получите и писмен превод на декларацията за Вашите права. Имате право да поискате от правоприлагащия орган допълнителен писмен или устен превод на всеки друг документ, който е от значение за упражняването на правото Ви на защита.

ii. С какви права се ползвам по отношение на информацията и достъпа до преписката?

Във фазата на предварително разглеждане имате право да се запознаете с наказателната преписка, ако това е необходимо за упражняване на правата Ви; това става само с разрешение на полицейския орган.

Ако сте обвинен(а) в извършването на престъпление, имате право да се запознаете с наказателната преписка, да си водите записки и извлечения от преписката, както и да направите копия на преписката или на части от нея за своя сметка.

Въпреки това в хода на подготвителния процес прокурорът или полицейският орган може по важни причини да откаже правото Ви да се запознаете с преписката и другите горепосочени права, свързани с нея. Не можете да бъдете лишен(а) от тези права, след като сте бил(а) информиран(а) за възможността да се запознаете с преписката, както и при договарянето на споразумение за вината и наказанието. Не може да Ви бъде отказан достъп до постановлението за започване на наказателно преследване и имате право да се запознаете с частите от преписката, свързани с решението за предварително задържане.

iii. Имам ли право на достъп до защитник и на информиране на трето лице за моето положение?

Ако сте обвинен(а) в извършването на престъпление, имате право на защитник. Ако сами не изберете защитник, член на семейството може да избере защитник вместо Вас или можете да се защитавате сами. В някои случаи обаче трябва да имате защитник (това е т.нар. „задължителна защита“); в такъв случай съдията Ви назначава защитник, освен ако не си изберете такъв в определен срок. Задължително трябва да имате защитник още в хода на подготвителния процес в следните случаи:

ако сте задържан(а) под стража, излежавате присъда лишаване от свобода или Ви е наложена възпитателна мярка, свързана с лишаване от свобода, или сте настанен(а) под наблюдение в медицинско заведение;

ако дееспособността Ви е ограничена (напр. поради психично разстройство);

в производство срещу беглец (ако сте се укрили и производството се води във Ваше отсъствие);

ако производството се отнася до престъпление, което се наказва с лишаване от свобода с максимален срок над пет години;

ако прокурорът сметне това за необходимо, тъй като с оглед на настоящото Ви положение той има съмнения относно способността Ви да се защитавате правилно;

ако сте непълнолетен правонарушител (на възраст между 15 и 18 години).

В производство за престъпление, което се наказва с лишаване от свобода с максимален срок над пет години, можете да се откажете от правото на защитник, освен ако престъплението не се наказва с изключително тежка присъда (дожivotен затвор или лишаване от свобода над 20 години и до 30 години).

Ако сте задържан(а) или Ви е наложена мярка за неотклонение задържане под стража, имате право консулската служба на държавата, чийто гражданин сте, както и член на семейството Ви или друго физическо лице, което посочите, да бъдат уведомени за ситуацията. Имате право да осъществите връзка с консулската си служба; ако не разполагате с достатъчно финансови средства, ще Ви бъде предоставена възможност да го направите безплатно. Трябва да бъдете уведомен(а) за това.

iv. Имам ли право на правна помощ?

В рамките на фазата на предварително разглеждане, т.е. преди започване на наказателно преследване (разследване), имате право на правна помощ, предоставена от адвокат по време на разпита Ви (даване на обяснения).

Ако сте обвинен(а) в извършване на престъпление, имате право на защитник, който трябва да Ви предостави необходимата правна помощ. Имате право да си изберете защитник; ако не си изберете такъв, той ще ви бъде назначен, ако защитата е „задължителна“. Ако не разполагате с достатъчно финансови средства, за да заплатите възнаграждението на защитника, можете да поискате от съдията да издаде решение, че имате право на безплатен защитник или на такъв с намалено възнаграждение.

v. Какво е важно да се знае относно:

а. презумпцията за невинност

Принципът на презумпцията за невинност се прилага на четири основни нива в наказателното производство:

вината Ви трябва да бъде доказана; докато вината Ви не бъде доказана, трябва да бъдете считан(а) за невинен(на);

когато има съмнения относно вината Ви, делото следва да бъде решено във Ваша полза;

не можете да бъдете определян(а) за виновен(а), преди вината Ви да бъде обявена чрез окончателна осъдителна присъда;

по време на наказателното производство правата Ви могат да бъдат ограничавани само в рамките на абсолютно необходимото.

б. правото да запазите мълчание и да не се самоуличавате

По време на наказателното производство не сте длъжен(а) да давате показания и по никакъв начин не трябва да бъдете принуждаван(а) да давате показания или да признавате. Също така не сте длъжен(а) да представяте каквито и да било доказателства срещу себе си.

Правоприлагащите органи не могат да Ви наложат глоба, ако откажете да им предадете уличаващ документ или друго доказателство.

в. тежестта на доказване

Правоприлагащите органи трябва да изясняват в еднаква дълбочина както уличаващите, така и оневиняващите обстоятелства. Прокурорът трябва да докаже Вашата вина пред съда. От Вас не се изисква да доказвате невинността си. Това обаче не възпрепятства упражняването на правото Ви да представите факти и доказателства, за да се защитите.

vi. Съществуват ли специални гаранции за децата?

Ако сте извършили деяние, което има признаците на престъпление, и сте дете под 15-годишна възраст, не носите наказателна отговорност за престъплението и мерки, целящи Вашето превъзпитание, могат да бъдат наложени само в рамките на гражданско производство от специализиран съд за непълнолетни. В такива производства трябва да имате адвокат, заплатен от държавата, освен ако по специални причини не бъде решено, че Вие или Вашето семейство трябва да участвате в заплащането на адвоката.

По правило Законът за младежкото правосъдие се прилага като специален закон (*lex specialis*), ако сте извършили престъпление като непълнолетен правонарушител (на възраст от 15 до 18 години). При разследването и разглеждането на престъпления, които сте извършили, правоприлагащите органи трябва да се съобразяват с Вашата възраст, здравословно състояние и умствена и морална зрялост, така че Вашето бъдещо развитие да бъде застрашено във възможно най-малка степен. Законът защитава личните Ви данни и неприкосновеността на личния Ви живот, обществеността не се допуска до съдебното заседание, ако не желаете такова присъствие, а съдебното решение се публикува, без да се посочват Вашето име и друга информация, която дава възможност за установяване на самоличността Ви (напр. адрес на пребиваване). Имате право на защитник още от първото действие, предприето срещу Вас в рамките на наказателното производство (т.е. още от фазата на предварително разглеждане). Вашият естествен попечител (обикновено това са родителите Ви) или законен настойник, компетентният орган за социална и правна закрила на детето, както и службата за пробация и медиация се информират незабавно за започването на наказателно преследване срещу Вас, за Вашето задържане, арест или предварително задържане. Правоприлагащите органи си сътрудничат с органа за социална и правна закрила на детето, службата за пробация и медиация, както и със сдружения и институции, работещи в областта на закрилата на детето.

vii. Съществуват ли специални гаранции по отношение на уязвимите заподозрени лица?

В случай че съдът — и прокурорът в подготвителния процес — прецени, че това е необходимо (по-специално защото има съмнения относно способността Ви да се защитавате правилно поради настоящото Ви физическо или психическо състояние), той ще Ви назначи защитник от самото начало на наказателното преследване.

Ако сте глухо или сляпо-глухо лице, начинът на комуникация се урежда от Закон № 155/1998

за системите за комуникация за глухи и сляпо-глухи лица. В наказателното производство имате право на услуги, осигуряващи устен превод с избраната от Вас система за комуникация.

В случай че дееспособността Ви е ограничена, в наказателното производство Ви представлява настойник, обикновено член на семейството, при условие че неговите интереси не противоречат на Вашите интереси.

Г. Какви са законоустановените срокове при разследванията?

Наказателните дела трябва да се разглеждат от правоприлагащите органи бързо, без излишни забавяния; делата за задържане и делата, по които е иззето имущество, се разглеждат с най-голяма спешност, ако това се налага с оглед на стойността и естеството на иззетото имущество.

Що се отнася до фазата на предварително разглеждане (преди наказателното преследване), полицейският орган трябва да приключи етапа в срок от два месеца за дела, които са от компетентността на едноличен съдия без съкращения подготвителен процес;

в срок от три месеца за други дела, които са от компетентността на районен съд;

в срок от шест месеца за дела, които са от компетентността на районен съд, действащ като първа инстанция.

Прокурорът може също така да удължи срока многократно при обосновано искане.

Съкратеният подготвителен процес трябва да приключи в рамките на две седмици от датата, на която полицейският орган Ви е уведолил за деянието, в чието извършване сте заподозрян(а), и за какво конкретно престъпление се счита това деяние. Ако съкратеният подготвителен процес не приключи в определения срок, прокурорът може да удължи срока с не повече от десет дни или с не повече от тридесет дни, ако се договаря споразумение за вината и наказанието.

Полицейският орган трябва да приключи стандартното разследване в срок от

два месеца от началото на наказателното преследване, ако делото е от компетентността на едноличен съдия;

три месеца от началото на наказателното преследване, ако става въпрос за друго дело, което е от компетентността на районен съд.

Прокурорът може също така да удължи срока многократно при обосновано искане. След това поне веднъж месечно прокурорът трябва да извършва преглед на делото в рамките на надзора.

Разширеното разследване трябва да приключи в срок от шест месеца от началото на наказателното преследване. Прокурорът може също така да удължи срока многократно при обосновано искане. След това поне веднъж месечно прокурорът трябва да извършва преглед на делото в рамките на надзора.

По отношение на някои деяния в Наказателно-процесуалния кодекс са предвидени допълнителни конкретни законоустановени срокове (съдът трябва да се произнесе по мярката за неотклонение задържане под стража в срок от 48 часа от задържането или 24 часа от ареста, максималната продължителност на предварителното задържане, срокът за задължителния преглед на основанията за предварително задържане и т.н.).

Д. Какво представлява подготвителният процес (включително алтернативите на задържането и възможностите за прехвърляне на лицето в държавата по произход — европейската заповед за надзор)?

Подготвителният процес е първият етап от наказателния процес. Целта на този етап е да се установи дали подозренията, че може да сте извършили престъпление, са обосновани до степен, която позволява да се повдигне обвинение пред съда. На този етап трябва да бъдат намерени и събрани уличаващи доказателства, както и други доказателства, опровергаващи вината Ви.

Целта на подготвителния процес е преди всичко:

да осигури основата за вземане на решение дали следва да бъде повдигнато обвинение и делото да бъде разгледано от съда, или следва да се преустанови по-нататъшно наказателно преследване;

да се установят всички обстоятелства, които са от значение за решението относно престъплението, неговия извършител, наказанието или възпитателната мярка, както и да се вземе решение относно правото на жертвата на обезщетение, и да се осигурят необходимите доказателства; да се установят причините за престъпната дейност и благоприятните или улесняващите я обстоятелства.

Ако е налице някое от основанията за предварително задържане, съдията, който решава въпроса за задържането, може да не Ви наложи тази мярка или да Ви освободи, ако приеме една от следните алтернативни мерки:

когато гражданско сдружение със специален интерес или надеждно лице предложи гаранция за бъдещото Ви поведение и за това, че ще се явявате в съда, пред прокурора или в полицейския орган, ако това бъде поискано, и че винаги ще съобщавате предварително за напускането на мястото на престой, а органът, който взема решение за предварителното задържане, счита гаранцията за достатъчна с оглед на личния статус на обвиняемия и естеството на разглеждания случай и я приема;

обещаете писмено да водите порядъчен живот, по-специално да се въздържате от престъпна дейност, да се явявате в съда, пред прокурора или в полицейския орган, ако това бъде поискано, винаги да съобщавате предварително за напускането на мястото на престой и да спазвате наложените Ви задължения и ограничения, а органът, който взема решение за предварителното задържане, счита обещанието за достатъчно и го приема;

ако сте под надзора на служител по пробация;

ако Ви бъде наложена някоя от временните мерки;

ако съдията приеме гаранция (определена парична сума); гаранция обаче не може да бъде приета, ако сте обвинен(а) в някои тежки престъпления.

Във връзка със замяната на мярката за неотклонение задържане под стража с някоя от тези мерки органът, който взема решение за предварителното задържане, може да реши да извърши електронна проверка на изпълнението на задълженията, наложени във връзка с тази мярка, като използва гривна за електронно наблюдение, ако обещае да окажете необходимото съдействие. Органът, който взема решение за мярката за неотклонение задържане под стража, може също така да наложи ограничения, с които да Ви забрани да пътувате в чужбина. Ако сте гражданин на една от държавите — членки на ЕС, или имате някаква друга връзка с нея, имате право (в съответствие с Рамково решение 2009/829/ПВР на Съвета от 23 октомври 2009 г. за прилагане между държавите — членки на Европейския съюз, на принципа за взаимно признаване към актове за налагане на мерки за процесуална принуда като алтернатива на предварителното задържане, което е транспонирано със Закон № 104/2013 относно международното съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси) да поискате да Ви бъде разрешено да изпълните мярката, заместваща предварителното задържане, във Вашата държава на обичайно пребиваване или в друга държава членка, посочена от Вас (при условие че последната се съгласи). Трябва да е възможно да се контролира спазването на тези алтернативни мерки или да се осигури контрол по някакъв друг начин в съответната държава членка. Ако не спазвате наложената алтернативна мярка, ще бъдете прехвърлен (а) обратно в Чешката република.

Последна актуализация: 21/03/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

2 — Моите права по време на съдебното производство

А. Къде ще се проведе съдебното производство?

В зависимост от тежестта на престъплението съдебното производство се провежда в районния съд или в окръжния съд, в чийто район е извършено престъплението. Ако мястото на извършване на престъплението не може да бъде определено или ако престъплението е извършено в чужбина, производството ще се проведе в съда, в чийто район живее, работите или пребивавате; ако тези места не могат да бъдат определени или са извън територията на Чешката република, производството ще се проведе от съда, в чийто район е станало известно (е установено) деянието.

Б. Могат ли обвиненията да бъдат променени? Ако е така, имам ли право на информация в това отношение?

Единствената цел на съдебния процес е да се реши кое деяние или действие е предмет на обвинението. След като обвинението бъде повдигнато, прокурорът не може да го промени; то може единствено да бъде оттеглено.

Ако резултатите от съдебния процес показват съществена промяна в обстоятелствата по делото или ако е необходимо допълнително разследване за изясняване на случая, или ако се окаже, че сте извършили друго действие или деяние, което съставлява престъпление, и прокурорът поиска връщане на делото поради необходимостта от съвместно разглеждане, съдът ще върне делото в подготвителния процес. След това прокурорът ще повдигне ново обвинение, в което ще бъдат отразени настъпилите промени. На Вас и на Вашия защитник винаги се връчва нов екземпляр от обвинението, не по-късно от призовката или уведомлението за него. Ще Ви бъде връчено копие от обвинението заедно със съвет от председателя на състава относно правото Ви да направите коментар по фактите, изложени в обвинението, в рамките на срока, определен от председателя, по-специално:

дали се считате за невинен(на) или виновен(а) за извършването на деянието или на някое от деянията, посочени в обвинението, и на какво основание;

дали желаете да сключите споразумение за вината и наказанието с прокурора или дали искате да се признаете за виновен(а) по време на съдебния процес;

дали сте съгласен(а) с описанието на деянието и неговата правна квалификация, както и с предложеното наказание или възпитателна мярка; и кои факти считате за безспорни.

Председателят на състава ще Ви уведоми и за последиците от тези показания, както и за факта, че Вашият защитник може да направи показания относно обвинението от Ваше име, с изключение на признанието или признаването на вината.

Председателят ще Ви прикани също така да информирате своевременно съда за исканията за събиране на допълнителни доказателства по време на съдебния процес и да посочите обстоятелствата, които трябва да бъдат изяснени чрез тези доказателства.

Съдът обаче не е обвързан с правната квалификация на деянието или постъпката, посочена в обвинението, и може да квалифицира деянието като друго престъпление (по-леко или по-тежко) или да заключи, че деянието не представлява престъпление, а леко нарушение. Ако съдът прецени, че деянието е по-тежко наказуемо от престъплението, за което е било повдигнато обвинението, същият трябва да Ви уведоми за промяната и да Ви осигури възможност да отговорите в своя защита на промяната и да разполагате с достатъчно време, за да промените защитата си.

В. Какви права имам по време на съдебно заседание?

Имате право:

да бъдете уведомен(а) от правоприлагащите органи за правата Ви и да можете да упражнявате напълно тези права;

да направите самопризнания, да се признаете за виновен(а) или да представите предложение за споразумение относно вината и наказанието преди събирането на доказателства;

да направите коментар по отправените срещу Вас обвинения;

да откажете да дадете показания;

да се запознаете с преписките, да си водите записки и бележки, както и да направите копия на преписките или на части от тях за своя сметка;

да участвате в разглеждането на делото по време на самия процес и по време на откритите съдебни заседания;

да направите заключително изявление по време на съдебния процес и на открито заседание по разглеждане на жалбата;

да получите последната дума по време на процеса;

да представяте факти и доказателства в своя защита;

да направите коментар по всяко събрано доказателство и да възразите срещу начина, по който то е събрано;

да задавате въпроси на разпитваните лица;

да отправяте искания и предложения (по отношение на събирането на доказателства и начина, по който ще бъде взето решението);

да се възползвате както от обикновени (т.е. жалби, тълби, възражения), така и от специални (т.е. молби за отмяна на влязъл в сила съдебен акт, молби за преразглеждане от въззивната инстанция) средства за правна защита, или да предложите да бъде подадена жалба във връзка с нарушение на закона;

да си изберете защитник (ако не го изберете сам(а), той може да бъде избран вместо Вас, например от член на семейството) и да поискате съвет от него и по време на действията, извършвани от самия правоприлагащ орган;

да разговаряте със защитника си без присъствието на трети лица;

да поискате да бъдете разпитан(а) в присъствието на Вашия защитник и да поискате Вашият защитник да участва във всяко действие от наказателното производство;

да използвате майчиния си език или друг език, който владеете, пред правоприлагащите органи, ако заявите, че не владеете чешки език.

i. Трябва ли да се явя в съда? При какви условия може да отсъствам от съда?

Самият процес може да се проведе във Ваше отсъствие само ако съдът прецени, че делото може да бъде надеждно решено и целта на наказателното производство да бъде постигната и във Ваше отсъствие, и ако обвинението Ви е било надлежно връчено и сте били надлежно и своевременно призован(а) за съдебния процес; и вече сте бил(а) разпитан(а) от правоприлагащия орган във връзка с деянието или делото, което е предмет на обвинението, спазена е законовата разпоредба за започване на наказателно преследване и сте бил(а) уведомен(а) за възможността да се запознаете с преписката и да направите предложения за допълване на разследването.

Призовката трябва да съдържа уведомление за последиците от неявяването на делото.

Процесът може да се проведе във Ваше отсъствие, но не и ако сте задържан(а);

изтърпявате наказание лишаване от свобода;

делото се отнася до престъпление, което се наказва с лишаване от свобода за повече от пет години.

Дори в такива случаи обаче не е необходимо да присъствате на съдебния процес, ако изрично поискате съдът да проведе процеса във Ваше отсъствие, освен ако съдът не счете, че Вашето лично присъствие е необходимо.

В случаите на задължителна защита съдебният процес не може да се проведе без присъствието на Вашия защитник.

ii. Имам ли право на устен преводач и на писмени преводи на документи? В каква степен?

Ако заявите, че не владеете чешки език, имате право да използвате в общуването си с правоприлагащите органи майчиния си език или езика, който твърдите, че владеете.

Ако е необходимо да се преведе съдържанието на документ, свидетелски показания или друго процесуално действие или ако заявите, че не владеете чешки език, ще бъде назначен устен преводач, който да превежда действията по наказателното производство. По Ваше искане назначеният устен преводач може да преведе и консултацията Ви със защитник, ако тя е пряко свързана с процесуални действия; устният преводач може да преведе и всяка консултация по време на процесуални действия.

В такъв случай правоприлагащите органи са длъжни да осигурят писмен превод на определените в закона документи (напр. заповед за предварително задържане, съдебно решение, наказателно постановление, решение по жалба и др.); можете да се откажете от това право на превод.

Имате право да поискате от съда допълнителен писмен или устен превод на всеки друг документ, който е от значение за упражняването на правото Ви на защита.

iii. Имам ли право на защитник?

Ако сте обвинен(а) в извършването на престъпление, имате право на защитник. Ако сами не изберете защитник, член на семейството може да избере защитник вместо Вас или можете да се защитавате сами. В някои случаи обаче трябва да имате защитник (това е т.нар. „задължителна защита“); в такъв случай съдията Ви назначава защитник, освен ако не си изберете такъв в определен срок. По време на съдебното производство трябва да имате защитник, докато решението, с което приключва производството, стане окончателно:

ако сте задържан(а) под стража, излежавате присъда лишаване от свобода или Ви е наложена възпитателна мярка, свързана с лишаване от свобода, или сте настанен(а) под наблюдение в медицинско заведение;

ако дееспособността Ви е ограничена (напр. поради психично разстройство);

в производство срещу беглец (ако сте се укрил(а) и производството се води във Ваше отсъствие);

ако производството се отнася до престъпление, което се наказва с лишаване от свобода с максимален срок над пет години;

ако съдът сметне това за необходимо, тъй като с оглед на настоящото Ви положение същият има съмнения относно способността Ви да се защитавате по подходящ начин;

ако сте непълнолетен правонарушител (на възраст между 15 и 18 години);

на съдебния процес, ако сте задържан(а);

в производствата за налагане или промяна на условията на мярка за процесуална принуда задържане под стража или за налагане или промяна на условията на съдебномедицинско лечение, с изключение на съдебномедицинското лечение на алкохолизъм.

Трябва да имате защитник в процедурата по принудително изпълнение, когато съдът решава в открито съдебно заседание, ако:

дееспособността Ви е ограничена;

сте задържан(а);

са налице съмнения относно способността Ви да се защитавате правилно.

В производствата, свързани със специални средства за защита (жалби във връзка с нарушение на закона, молби за преразглеждане от въззивната инстанция, молби за отмяна на влязъл в сила съдебен акт), трябва да имате защитник:

ако сте задържан(а) под стража, излежавате присъда лишаване от свобода или Ви е наложена възпитателна мярка, свързана с лишаване от свобода, или сте настанен(а) под наблюдение в медицинско заведение;

ако дееспособността Ви е ограничена;

ако престъплението се наказва с лишаване от свобода с максимален срок над пет години;

ако са налице съмнения относно способността Ви да се защитавате правилно.

В производство за престъпление, което се наказва с лишаване от свобода с максимален срок над пет години, можете да се откажете от правото на защитник, освен ако престъплението не се наказва с изключително тежка присъда (доживотен затвор или лишаване от свобода над 20 години до 30 години). Можете също така да се откажете от правото си на защитник, ако сте задържан(а) и предстои да се проведе съдебен процес.

iv. С какви други процесуални права следва да съм наясно (напр. представяне на заподозрените лица пред съда)?

По време на процеса всички седят на местата си. Въпроси и изявления могат да се задават/правят само със съгласието на председателя на състава (едноличния съдия); трябва да станете, когато се обръщате към съдията, дори и при най-кратките си изказвания (въпреки това председателят може да разреши на лица, чиято възраст или здравословно състояние налагат това, да останат седнали при произнасянето на речите и даването на свидетелски показания). Председателят на състава (едноличният съдия) приканва всички присъстващи да изслушат

диспозитива на съдебното решение, като се изправят. На чешки език както съдебните заседатели, така и другите присъстващи лица се обръщат един към друг, като добавят *pane/paní/slečno* („г-н/г-жа/госпожица“) пред длъжността или позицията на лицето, към което се обръщат (напр. *pane předsedo, pane předsedící, pane doktore, paní státní zástupkyně, pane znalče, pane svědku* и т.н. за обръщения съответно към председателя на състава, непрофесионалния съдия, защитника, адвоката/лекаря, прокурора, експерта, свидетеля). Не е разрешено да се говори в съдебната зала без съгласието на председателя на състава (едноличния съдия), както и да се консумират храна и напитки, или да се пуши, включително по време на почивката. Присъстващите в съдебната зала трябва да се въздържат от всичко, което би могло да наруши протичането или естеството на съдебното заседание, включително от изразяване на задоволство или недоволство от хода на заседанието, показанията на свидетелите, постановените решения и т.н. Всички устройства (особено мобилните телефони) също трябва да бъдат изключени, ако биха могли да нарушат протичането или естеството на съдебното заседание.

По време на съдебно заседание могат да се предават изображения или звукови сигнали и да се правят визуални записи само с предварителното съгласие на председателя на състава (едноличния съдия). Звукови записи могат да се правят със знанието на председателя на състава или на едноличния съдия; когато начинът, по който се правят, може да наруши протичането или естеството на заседанието, председателят на съдебния състав или едноличният съдия може да забрани записването.

В съдебната зала не се допуска внасяне на оръжие.

Г. Възможни наказания

домашен арест;

полагане на общественополезен труд;

конфискация на имущество;

глоба;

конфискация на вещ;

забрана на дейности;

забрана за отглеждане и развъждане на животни;

мярка отстраняване от семейното жилище;

забрана за посещение на спортни, културни и други обществени събития;

загуба на звания или награди;

загуба на военно звание;

принудително отвеждане.

Възпитателните мерки са мерки, които имат възпитателен характер и, за разлика от наказанията, могат да бъдат налагани например за деяния, които иначе биха били наказуеми в случай на лица, които не носят наказателна отговорност поради невменяемост или непълнолетие.

Възпитателните мерки могат да се налагат както отделно, така и в допълнение към наказанието, ако са изпълнени всички условия, предвидени в закона. Защитните мерки включват:

съдебномедицинско лечение;

сигурно превантивно задържане;

конфискация на вещи;

конфискация на част от имуществото;

възпитателно образование.

Последна актуализация: 21/03/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

3 — Правата ми след съдебното производство

А. Имам ли право да обжалвам съдебно решение?

Да, можете да оспорите решението на първоинстанционния съд чрез жалба; жалбата има суспензивно действие. Съдебно решение, с което съдът е одобрил споразумение за вината и наказанието, може да се обжалва само ако това решение е в противоречие със споразумението, представено на съда за одобрение от прокурора.

В жалбата си можете да се позовавате на това, че частите от диспозитива, които пряко Ви засягат, са неправилни, освен ако не става въпрос за осъдителна присъда, доколкото съдът е приел Вашето признание за виновност. Жалбата трябва да бъде подадена до съда, издал оспорваното съдебно решение, в срок от осем дни от връчването на копие от решението.

Б. С какви други средства за защита разполагам?

В наказателното производство можете да се възползвате от обикновени средства за защита (жалби, тълби, възражения) и специални средства за защита (молби за преразглеждане от въззивната инстанция, молби за отмяна на влязъл в сила съдебен акт), а също така можете да предложите да бъде подадена жалба във връзка с нарушение на закона.

Жалбата служи като средство за правна защита срещу съдебна заповед (резолюция) и трябва да бъде подадена до органа, издал оспорваната заповед (резолюция), в срок от три дни от получаването на уведомление. Заповедите (резолюциите), издадени от съда (и от прокурора), могат да се оспорват с жалба само в предвидените от закона случаи. Заповедта (резолюцията) може да бъде оспорена въз основа на грешка в някой от разделите на нейната диспозитивна част или на нарушение на разпоредба, уреждаща производството, предхождащо заповедта (резолюцията), ако нарушението би могло да доведе до грешка в някой от разделите на нейната диспозитивна част. Жалбата има суспензивно действие само ако това е изрично предвидено в закона.

Можете да подадете възражение срещу наказателно постановление до съда, който го е издал, до осем дни след връчването на постановлението. Ако срещу наказателното постановление е подадено възражение в определения срок, същото автоматично се отменя и решаващият съдия разпоредба съдебен процес по делото.

Молба за преразглеждане от въззивната инстанция (касационна жалба); на чешки език: *dovolání*) може да бъде подадена само срещу окончателно съдебно решение *in rem* на второинстанционен съд в случаите, когато това е разрешено от закона. Можете да подадете молба за преразглеждане от въззивната инстанция на основание, че определена част от диспозитива на съдебното решение, която Ви засяга пряко, е неправилна, но само ако е налице едно от предвидените в закона основания за преразглеждане от въззивната инстанция. Такава молба винаги се подава чрез защитник — Вашия адвокат. Молбата се подава до първоинстанционния съд, който е постановил решението *in rem*, в срок от два месеца от

връчането на решението, което се оспорва с молбата. Молбата за преразглеждане от въззивната инстанция няма суспензивно действие, освен ако Върховният съд не постанови друго.

Също така имате право да подадете молба за отмяна на влязъл в сила съдебен акт. По принцип преразглеждането на производство, приключило с окончателно съдебно решение или наказателно постановление, се допуска, ако станат известни факти или доказателства, които преди това не са били известни на съда, и ако тези факти или доказателства, самостоятелно или във връзка с вече известните факти и доказателства, биха могли да обосноват различно решение относно вината, или ако първоначално наложеното наказание очевидно би било несъразмерно с естеството и тежестта на престъплението или с Вашите лични, семейни или финансови и други обстоятелства, или ако видът на наказанието не съответства на целта на наказанието. Молбата за преразглеждане на производство, приключило с окончателно съдебно решение или наказателно постановление, ще бъде разгледана и по нея ще бъде взето решение от съда, който се е произнесъл по делото на първа инстанция. В закона не е предвиден срок за подаване на молба за преразглеждане във Ваша полза.

Освен това можете да предложите да бъде подадена жалба във връзка с нарушение на закона; това специално средство за правна защита обаче се предоставя само на министъра на правосъдието и той решава дали да бъде подадена такава жалба. Жалба във връзка с нарушение на закона може да бъде подадена срещу всяко окончателно решение на съда (с изключение на решенията на Върховния съд) или срещу всяко решение, постановено от прокурора, ако това решение е в противоречие със закона или е взето въз основа на опорочена процедура. В закона не е предвиден срок за подаване на такава жалба.

В. Какви са последиците, ако бъда осъден(а)?

Процедурата по принудително изпълнение започва, след като присъдата за престъпление влезе в правна сила; на този етап се привежда на изпълнение наказанието или възпитателната мярка и се извършват съответните действия.

Ако сте осъден(а) за престъпление с окончателно съдебно решение, не можете да бъдете съден(а) отново за същото престъпление (дори в друга държава членка), освен ако не бъде допуснато преразглеждане.

Присъдата се вписва в регистъра за съдимост и фигурира във всяко извлечение от регистъра за съдимост, докато присъдата не бъде изтърпана. Това може да се отрази на способността Ви да упражнявате определена професия, да получите определено разрешително или лиценз, да Ви бъде разрешено да притежавате оръжие и т.н.

След като присъдата Ви бъде изтърпана, ще се счита, че никога не сте бил(а) осъждан(а). Въпреки това правоприлагащите органи и някои други органи имат достъп до така нареченото „копие“ на регистъра за съдимост; присъдата Ви остава вписана в копието дори след като е била изтърпана.

Г. Наличие на съдебно досие

След като осъдителната присъда стане окончателна, ще бъде направено вписване в регистъра за съдимост, където се съхраняват данни за присъдите и други факти, свързани с наказателното производство. Такава информация се съхранява в продължение на 100 години от датата на Вашето раждане, независимо дали сте съгласен(а) с това. Ако присъдата Ви е изтърпана, информацията вече няма да фигурира в извлечението от регистъра за съдимост, но ще продължи да фигурира в копието на регистъра за съдимост, както е описано по-горе. В зависимост от тежестта на присъдата тя може да бъде изтърпана в сроковете, предвидени в Наказателния кодекс. Тези срокове варират от една до петнадесет години от датата на изтърпяване на присъдата; за някои присъди се счита, че след изтърпяването им изобщо не сте осъждан(а).

Ако сте гражданин на друга държава — членка на ЕС, информацията за Вашата присъда ще бъде предоставена на компетентния орган на държавата — членка на ЕС, на която сте гражданин.

В. Изтърпяване на присъда, прехвърляне на затворници, пробация и алтернативни наказания

След като осъдителната присъда стане окончателна, председателят на състава разпорежда нейното изпълнение.

Ако сте осъден(а) с влязла в сила присъда на безусловно лишаване от свобода, председателят ще изпрати заповед за изпълнение на присъдата до съответния затвор и ако не сте бил(а) задържан(а), ще бъдете призован(а) да се явите в затвора в определения срок. Ако се опитате да избегнете изтърпяване на наказанието, чешката полиция може да Ви отведе в затвора.

Ако са изпълнени законоустановените условия, съдът може да реши да отложи изтърпяването на наказанието, да промени начина на изтърпяване, да отложи изтърпяването на наказанието, да вземе решение за предсрочното Ви освобождаване и т.н. Съдът може също така да отмени наказанието лишаване от свобода или останалата част от него, ако трябва да бъдете екстрадиран(а) в чужда държава или изведен(а) (експулсиран(а)).

Подобна процедура се прилага и в случай че Ви е било наложено съдебно разпоредено медицинско лечение или сигурно превантивно задържане, т.е. след като решението, с което се налага съдебно разпоредено медицинско лечение или сигурно превантивно задържане, влезе в сила, председателят на състава ще изпрати заповед за изпълнение на решението до съответното медицинско заведение или до съответната институция за сигурно превантивно задържане, където трябва да се изпълни възпитателната мярка, и ще Ви призове да се явите в това заведение /тази институция. Ако се опитате да избегнете възпитателната мярка, чешката полиция може да Ви отведе в съответната институция.

Ако са изпълнени законоустановените условия или условията, предвидени в международен договор, можете да бъдете прехвърлен(а) в родната си държава или в друга държава за изтърпяване на безусловна присъда лишаване от свобода или възпитателна мярка, ако поискате това и съответната държава се съгласи. В осъдителното решение може да бъде наложено и алтернативно наказание. Всяко наказание, което не включва незабавно лишаване от свобода, може да се счита за алтернативна присъда. Може също така да бъдете поставен(а) под надзора на служител по пробация с цел да се следи за изпълнението на наложените Ви задължения и да Ви се помогне да се върнете в общността и да водите нормален живот. Ако Ви е наложен надзор, трябва:

да сътрудничите на служителя по пробация по определен от него начин

и да изпълнявате плана за пробационен надзор;

да се явявате пред служителя по пробация в определеното от него време;

да информирате служителя по пробация относно местонахождението си, работата си и средствата си за издръжка, спазването на ограниченията и задълженията, наложени от съда, и всички други важни обстоятелства, свързани с надзора от страна на служителя по пробация;

да позволявате на служителя по пробация да влиза в жилището Ви.

Ако в резултат на съдебно решение Ви е наложено обосновано задължение да преминете през подходяща програма за социално обучение и превъзпитание или да се подложите на подходящи програми за психологическо консултиране, можете да бъдете включен(а) в програмата за пробация и ресоциализация. Може също така да бъдете включен(а) в такава програма, ако отговорят на критериите за включване, определени от организатора на програмата, без съдът да Ви задължава да преминете през програмата; в такъв случай може да се сключи споразумение за участие в програмата със служителя по пробация в рамките на надзора и споразумението може да бъде включено в плана за пробационен надзор. Ако програмата се прилага като част от наказанието лишаване от свобода, участието Ви в нея може да бъде договорено със специалист, работещ с чешката администрация на местата за лишаване от свобода.

Можете също така да изтърпите някои от тези алтернативни наказания в родната си държава или в друга държава, в която имате контакти, при условие че са изпълнени законоустановените условия и условията, предвидени в международен договор, и че изпълнението на тези наказания може да бъде контролирано или проверявано по друг начин. Обхватът на тази възможност се различава в зависимост от това дали съответната държава е държава — членка на ЕС, или държава извън ЕС (във втория случай възможностите са по-ограничени).

Последна актуализация: 21/03/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.